

ירושלים

Eléments de civilisation

בירת ישראל, בירת יהודה וישראל בימי קדם, המרכז הלאומי, הדתי והרוחני של העם היהודי לדורותיו ולתפוצותיו, העיר הקדושה ביותר לבני הדת היהודית ואחת מן הערים הקדושות לנוצרים ולמוסלמים. שוכנת בלב הר יהודה, בגובה 800 מ' מעל פני הים, בצומת דרכים מרכזי ממערב למזרח ומצפון לדרום. העיר מחולקת לעיר עתיקה, מוקפת חומה, ולעיר חדשה שמחוץ לחומה.

בעיר העתיקה ארבעה רבעים: יהודי, ארמני, מוסלמי ונוצרי. העיר החדשה בנויה שכונות שכונות, יהודיות, ערביות ומעורבות.

ענפי הכלכלה והתעסוקה העיקריים: תעשייה ומלאכה בעיקר תעשיית איי-טק, תיירות ומסחר, פקידות, הוראה ומחקר, שירותי קודש וחול. בעיר שוכנים המוסדות הממלכתיים הראשיים: משכן הכנסת, משכן הנשיא, קרית הממשלה, משרדי הממשלה, בית המשפט העליון, הרבנות הראשית, והמוסדות המרכזיים של התנועה הציוני.

כמו כן, מצויים בה מרכזים ומוסדות דת יהודיים, נוצריים ומוסלמיים, מקומות מקודשים לבני שלוש הדתות. הכותל המערבי, כנסית הקבר, ומקדש אל אקצה.

היא מלאה במוסדות להשכלה גבוהה החל מהאוניברסיטה העברית השוכנת על הר הצופים ובגבעת רם. מוסדות חינוך, מדע ותרבות, מוזאונים ביניהם מוזאון ישראל ומוזאון האסלם.

אתרי עתיקות ואתרים היסטוריים, גנים ציבוריים, אתרי זכרון והנצחה, איזורי תעשייה ומלאכה, נמל תעופה. בשנת 1995 מנתה אוכלוסייתה 578,800 נפש.

בימי אברהם אבינו נקראה העיר שלם (בראשית יד, יח). ובלוחות תל אל-עמרנה מן המאה ה-14 לפסה"נ היא מכונה אורושלם, בדומה לשמה במקרא: ירושלם או ירושלים. בתקופת ההתנחלות לא עלה צלח כיבושה בידי יהושוע. היא נשארה כטריז מפריד בין שבטי המרכז והצפון ובין שבטי הדרום. בתקופה הישראלית, כבשה דוד המלך, אז נקראה יבוס. הוא הסב את שמה לעיר דוד, והפכה בירת הממלכה.

להלן תקופות עיקריות בתולדות העיר:

- התקופה הישראלית מכיבוש העיר בידי דוד ועד לחורבן בית ראשון) 586 לפסה"נ.

- התקופה הבבלית והפרסית (586-332 לפסה"נ): תקופת עזרא ונחמיה.

- התקופה ההלניסטית והחשמונאית (332-37 לפסה"נ); התקופה ההלניסטית; תקופת החשמונאים

- התקופה הרומית (37 לפסה"נ - 324 לסה"נ); 70 לסה"נ - המצור על ירושלים, כיבושה

בידי טיטוס, חורבן הבית השני. חורבן העיר עם דיכוי מרד בר כוכבא.

- התקופה הביזנטית (324-640) תחילת שלטון הנוצרים הביזנטים.

- התקופה הערבית הראשונה (638-1099): ירושלים הופכת לאחד ממרכזי האיסלאם שמה 'אל קודס' (הקדושה).

- התקופה הצלבנית; 1099 - 1187. הצלבנים כובשים את ירושלים ומקימים את 'מלכות ירושלים'; 1187 - צלאח א-דין כובש את ירושלים;

- התקופה הממלוכית (1263-1516): 1267 - כיבוש ירושלים בידי הממלוכים.

- התקופה העותמנית (1516-1917): 1516 - כיבוש ירושלים בידי השולטן הטורקי סלים הראשון; בניית חומות ירושלים על ידי השולטן סולימן 'המפואר'; 1700 ר' יהודה החסיד מתישב בעיר. חידוש הישוב היהודי מחוץ לחומות; 1860 - הקמת 'משכנות שאננים', השכונה היהודית הראשונה מחוץ לחומות ולאחריה השכונות הנוספות.

- תקופת שלטון המנדט הבריטי (1917-1948): 1917 - כניסת הצבא בריטי, התרחבות בעיר (ירושלים הופכת מרכז לאומי, תרבותי ומדיני של מדינת היהודים היישוב היהודי שבדרך).

מלחמת העצמאות והקמת המדינה: עם החלטת כ"ט בנובמבר החל המאבק על השליטה בעיר בין היהודים לערבים. קרבות בתוך ירושלים, ניתוק העיר העתיקה מן העיר החדשה, מצור על ירושלים היהודית; 28.5.48 - נפילת הרובע היהודי בעיר העתיקה; 1.6.48 - פתיחת 'דרך בורמה' וסוף המצור על ירושלים היהודית (על פי הסכם שביתת הנשק שלאחר המלחמה):

בידי ישראל - העיר החדשה ומובלעת הר הצופים, בידי ירדן - (העיר העתיקה, הר הזיתים וכמה שכונות בצפון מזרח העיר); 13.12.49 - הכרזה על ירושלים כעל בירת ישראל; 28.6.67 - הכרזה על איחוד ירושלים בעקבות מלחמת ששת הימים, העיר חוברת לה יחדיו; 30.7.80 - חוק ירושלים הקובע כי ירושלים המאוחדת היא בירת ישראל.

